

הידע הנדרש ממורים מחנכים בבית הספר היסודי.

מתעדת: עדני נייפלד (אוהלו)

נוכחים 24: איש

מנחה: ד"ר תמי ראובני-מכללת לוינסקי

במושב זה נעסוק בסוגיית הידע הנדרש מהמורה בבית הספר היסודי ומה נדרש מהמכללות בתהליך הכשרת המורה.

אנו מתמקדים בגיל הילדות- תקופה משמעותית

- כיצד נסייע למורה בתחילת דרכו?
- כיצד בעתיד יהווה עוגן לתלמידיו?

מציגה: מלכה ולדיסלבסקי- מפקחת ארצית על חטיבות צעירות.

היום הייתי בכנסת. ועדת החינוך דנה במורה ב"עידן הווטסאפ". לדעתי, בחינוך היסודי זה עדיין לא ממש אישיו..

הקהל: אישיו...אישיו...

מההתבוננות וההאזנה שלי באנשים שדברו בכנסת- ראיתי אנשים טובים, מעניינים, מקצועיים, מסורים. לא צריך לקחת מקרי קיצון ולהכליל. בשביל המורים.

מלכה מציגה שקף עם תמונות- דימויים הקשורים לחינוך

כשאתם חושבים על המורה בחינוך היסודי- מה התמונה שהכי מייצגת אותו?

בוחרת בתינוק: כמה טבעי! הילדים קטנים- רכים בשנים- מוכנים להתנסות, להעז. מהווים גורם השראה. נחמדים לכולם באופן אמיתי. שמחת חיים. שמחץ יצירה. מוכנים לחלוק. הם המורים שלנו! הייתי רוצה לראות מורה כזה

ניר מאורנים- "המורה לספורט"- בגובה העיניים והקבוצה. אני משתלב בדברים שאמר שלמה. הייתי מוסיף- המורה כמלווה, מנחה וגם- יש לה ידע עודף והיא איתם...

"הילד עם המזרק": פררה. זהו הילד שאני אוכל ללמוד ממנו משהו. אנחנו עושים למידה משותפת. לא בהכרח אני יודעת יותר ממנו. עכשיו הוא גילה משהו.

"ניצן"- המורה הוא הדמות שמחזיקה אותו, תומכת, ומצד שני עוזרת לו לפרוח.

מלכה- התמונות מייצגות אסכולות שונות בחינוך: "בשלות ובישול: כחומר ביד היוצר", "ילדים כחוקרים", "המורה כמאמן", הילד ה"אפוי"

אי אפשר לדעת למה אנחנו מכינים את הילדים. בכל זאת יש ודאות בדבר אחד- הטבע האנושי לא ישתנה. האדם צריך לחוש שיש בשביל מה לקום בבקר. אם אין משמעות למה אנחנו קיימים?

להרגיש שייכים- שיש מי שאוהב, מוקיר, מעריך אותנו.

לממש את עצמינו- לבטא את היכולות שלנו.

להרגיש אוטונומיה- מרחב של קבלת החלטות, ביצוע שאיפות

אני מאמינה ומקווה שהבסיס הזה לא ישתנה.

בבית ספר מצוי בתוך הקשר. מה שקובע הוא תפיסה של חברה, של שלטון. מבנה השלטון- איזון בית אינטרסים (אלה שבחרו בו). אנחנו נמצאים בקונפליקט בין רצונות סותרים ולחצים. מה העוגנים שיש למורה?

הדור הוא דור מפוקח. אנשים באים עם חלום. מה התפקיד שלנו ושלכם שהחלום לא יתנפץ? שהאנשים לא יעזבו?

דינמיקה: יש התנהלות יומיומית, ישנה מהירות שינויים. תהליך חינוכי הוא ארוך. למה להתכוונן?

אין מורה שהוא לא מחנך- גם אם הוא לא מתכוון לזה. (לטוב ולרע)

מה קורה היום? מה הצורך שלנו לאור המדיניות בחינוך היסודי

השכלה: מורה צריך ידע- להיות רחב אופקים. משכיל. צריך להבין מהות- איך חוקרים. גופי הידע משתנים, אבל השכלה צריכה להיות. צריך ידע לא שטחי אלא הבנה מעמיקה. קרא ספר, ראה הצגה, בעל ידע עולם וסקרן.

לא פחות חשוב: **לדעת להבין ילדים.** לתקשר איתם. לא מעל ראשם.

כלים לעבודה עם הורים: חסרים למורים כלים. לשתף הורים: לדבר איתם על מטרות משותפות. אני לא חושבת שיש ניגוד אינטרסים.

איך נבנה בטחון ותמיכה למורה החדש. מה המציאות של המורים החדשים עם הדרישות המשתנות?

בהכשרת המורים חשוב שיהיה זמן לעסוק בשיח: מי אנחנו? אם אתה מספיק בטוח בעצמך, אתה יכול להסתגל בשינויים.

מורה צעיר צריך לשלוט:

א. בתחום הוראת השפה- חשוב מאד בעיני. אי אפשר בלעדיה.

ב. תחום דעת אחד נוסף

ג. להבין את הגיל של חינוך יסודי

ד. לעבוד עם הקהילה- הורים, שותפי תפקיד. לדעת לקרוא את האנשים- צרכים, אינטרסים, במה אנחנו יכולים להיעזר.

ציפי: אני עושה רפלקציה על עצמי. מתי היה הרגע שבו היה לי שקט בחיים המקצועיים? ברגע שידעתי מי אני. מה אני רוצה מאמינה. היתה לי תפיסה חינוכית: מה ראוי. לבת שלי שלומדת הוראה אני אומרת: "מי שאת זה הכי נכון." אני אומרת את זה גם לסטודנטיות. רואה אותן מוצפות... אני חושבת שאפשר ללמוד את כל מה שאמרת רק בתוך ההתנסות.

גלית: כשיצאתי מהמכללה היה לי בטחון עצמי. הגעתי לבית ספר אבל אז המנהלת החליטה מי אני ומה אני עושה...

כדי להיות מי שאתה- צריך לבנות הכשרת מורים שתיצור את האני מאמין החזק. לצורך זה צריך ידע מבוסס. אני מאמינה שלמורה יש מרחב שצריך לקחת אותו...אני חוקרת את זה- מורים שלוקחים את המרחב הזה... מובילים את הילדים בדרך אחרת. מבחינת הכשרת המורים- לאמן אותם לקחת את המרחב, לפתח מקצועיות: אני יכול להיות יותר.

#: לבנות את עצמי- לא יכול להיות בחלל ריק. צריך את הילדים לידינו. על ידי המגע והדיאלוג עם הילדים: כך נכיר את עצמינו: לא מנותק. לא במגדל השן. אני תומכת בהרחבת ההתנסות בשדה.

#: איך מלמדים להיות מחנך ולא רק מורה?

מלכה מסכמת: השיחה הזאת חשובה והיא פתח להמשך.

כתבה לי אחת המדריכות: "את רוצה ספרוומן." נכון! זה מקצוע קשה, רב תחומי

ניר: במכללות להוראה שואלים: מהו משרד החינוך בשבילנו? מה משרד החינוך מצפה מאיתנו? נראה שאנחנו לא ממש חשובים למשרד החינוך..

#: לא צריך לדבר על "קשה" זה עובר הלאה לסטודנטים וילדים

מלכה: ההכשרה היא קריטית אבל זה לא מספיק. יש ליווי בסטאז' וגיבוי. עדיין יש לנו מה לשות. השטח- כל מי ששותף לנו- סטודנטים, מנהלים, מפקחים. התפקיד שלנו להשמיע את מה שאנחנו חושבים.

משיבה: מרים פרי:מנהלת בית ספר "שמרית" נתניה

על התפקיד "מנהלת"- לא מכירה בעצמי כמנהלת. רואה עצמי עסוקה בהובלה פדגוגית לוקחת אחריות על הצוות החינוכי- להכשיר אותו לאורך כל הדרך- צוות ותיק וצעיר.

בית ספר שמרית: ע"ש שמרית אור. בית ספר חדש צומח. שנה שלישית

עוגנים: אחד הדברים הראשונים שעשיתי בבית הספר- שני עמודים "ואהבת לרעך כמוך" "חושב משמע אני קיים".

אני מכנה את כל המורות מחנכות- מחנכת לאומנות, מחנכת למוסיקה- כולם מחנכים כתפיסה.

בית ספא מחנך ללמידה את כלל הקהלים שלהם:ילדים, הורים מורים, צוות נוסף

מרים מראה תמונות מהווי בית הספר

שיתוף קהילתי, לימוד בטבע

פיצוח יכולת הובלת תהליכי למידה משמעותיים סביבת למידה מזמנת תהליכי חקר: גינה לימודית דרכה לומדים מקצועות שונים. בצירוף הקהילה. קשרים חברתיים

צריך מחנך שידע לתפוס- לזהות את הזדמנויות הלמידה וללכת עם זה.

חוקרים מגלים לומדים ומלמדים

למידה בעלת מאפייני חקר וגילוי:

תמונה של ילדים חוקרים. סבתא באה ללמד. נתנו לילדים לשאול כדי לדעת מה מעניין אותם "לומדים בעקבות שאלות". הילדים חוקרים, הצוות מתעד. מזה התפתחה תכנית הקורסים שלנו- הצוות מפתח תכנית לימודים.

יכולת פיתוח תכניות למידה

רוצים לראות לומדים פעילים, מונעים מסקרנות ומוטיבציה

העצמת צוות המחנכים כזמרים ומפתחים – פיתוח מקצועי

דגשים: טיפוח חשיבה מסדר גבוה אצל כולם

זיהוי והובלת פדגוגיות של הכלה:

פיתוח יכולת למידה עצמית ולמידה רפלקטיבית. תהליך שמובילה אמא מבית ספר המלווה את התהליך במחקר. אנחנו רוצים לראות איך תכניות הלמידה משיגות את המטרה של פיתוח חשיבה מסדר גבוה. האם כל התהליך הופך את הצוות למוכשר יותר. אנחנו עושים שינויים תוך כדי תנועה. **איש חינוך יוזם, פועל**

אחת לחודשיים: עוצרים חושבים

נותנת דוגמא. קורס: מספרי הזהב

#: לאור זה: מה את מצפה מאיתנו כמרי מורים?

מרים: הצוות של רובו חדש בעולם החינוך. מורים חדשים, יוצאי הסבות. **שידעו לקחת אוטונומיה. לא לפחד לנסות ולצאת מתבניות.** אנשים עם ראש גדול. חושבים. אין נכון ולא נכון- לנסות וגם לטעות.

כל מורה יראה במה הוא חזק ויועצם. אצל בוגרי מכללות- אני רואה את הפחד לזוז ימינה ושמאלה מהתבניות. לצאת מהריבוע. תכנתתם- יש הזדמנות ללמידה אחרת- תיקחו אותה...

ניר: הסגנון הניהולי שלך נפלא. מתשובתך נובע כי בוגרי המכללות לא בשלים לעבוד בבית הספר. אנחנו יכולים לסייע לכם בתהליך העבודה. לסייע לך כמנהלת בפדגוגיה. באורנים אנחנו עובדים על דברים דומים.

מרים: אני מוצאת גם את הצעירים המתאימים. אני בעד- בית ספר מכללתי. אפילו פיזית באותו מקום. יותר חזק. ללמד בתוך בית ספר. שיצאו הסטודנטים מהשיעור ישר לשטח. אני מביאה מנחים ויועצים ומביאה תיאוריות אל בית הספר.

משיבה: פזית גלר- מחנכת כתות א'ב' בבית ספר יובלים.

דיברו כאן על אוטונומיה של מורים. אני נסערת. לפני שבוע הממונים עלי במשרד החינוך הצליחו לרפות את ידי. אני צריכה להחליט אם זה מקומי...

תחושה: חשיבות גדולה לרגש, לרוח בחינוך.

דברו המון על ידע ומקצועיות. זה נהדר ונכון.

אני רוצה להכניס אתכם לאווירה של הכיתה אותה אני מלמדת תהיו לרגע ילדים. כתה רגילה בבית ספר רגיל- אפור, ריהוט. 33 תלמידים

עשיצי שינויים: החלפתי מאור כחול לאור רגיל. הייתי צריכה להכין את הכיתה כדי שתהיה מתאימה ל- כמורה. שהיה לי נעים. הכתה צבועה בגווני טורקיז, פופים, קש ועץ, מוביילים שהילדים יצרו. מרפסת עם גינת תבלינים, וילונות.

כל אחד צריך לבנות את הבית שלו. אני מלמדת את השפה- מחומרים אותנטיים- עיתוני ילדים, עבודה בחומרים. שהילדים יחושו. סרטים. חיבור שמתאים לילד שילמד, יינה מהלמידה.

אני עדיין עדה לחוברות עבודה, "וי ואיקס"- בעיני פשעים. יש לנו לאפשר להנות מהלמידה ומבית הספר. אני חייבת להיות מקצועית. לדעת מה המטרות ומה היעדים. מה באמת חשוב?

סטודנטיות רואות אותי ואומרות: אנחנו לא יכולות לעשות כך , צריך מערך, צריך נושא...

אני שמחה, מאושרת, הילדים נושמים, זזים... אלה דברים שאנחנו חייבים לתת עליהם את הדעת. לאפשר לילד לבחור.

הבקר נפתח -קריאת עיתון, שכיבה על הפוף, צביעת מנדלות... יש רוגע... (במקום לחץ, סיימתי חוברת.. אני צריכה להספיק...)אפשר גם אחרת. ברגע שאני הבנתי את הדרך שלי: לא להתעקש...

מורה יכול למצוא חומרי למידה למצוא רעיונות: מתוך שירים...

מלכה:אחראית על הוראת השפה אמרה לי להגיד: תפסיקו עם החוברות.

#: בוודאי משרד החינוך מאשר חוברות

מלכה: זה לא אומר שהמשרד אומר להשתמש בחוברות

סיימנו עם השיר "חיוכים" שאיררו תלמידיה של גלית.